

Tekstillä vaikuttaminen – aloite, kannanotto ja mielipidekirjoitus

Tekstit ovat yksi keskeisimmistä vaikuttamisen välineistä politiikassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Ne auttavat sanoittamaan tavoitteita, perustelemaan näkemyksiä ja vaikuttamaan päätöksentekoon tai yleiseen mielipiteeseen. Tiedostamalla tekstilajien erot opit valitsemaan oikean vaihtoehdon oikeaan tilanteeseen.

Tässä koulutuksessa käydään läpi kolme vaikuttamisen kannalta keskeistä tekstilajia, joista jokaisella on oma paikkansa. Tekstilajit ovat aloite, kannanotto ja mielipidekirjoitus.

Aloite

Mikä on aloite?

- Aloite on väline, jolla jäsenet voivat vaikuttaa esimerkiksi liiton tai puolueen päätöksiin. Se on tapa nostaa esiin uusia poliittisia linjauksia tai ideoita, tai muuttaa olemassa olevia linjauksia.
- Aloitteet jaotellaan Keskustanuorissa poliittisiin ja järjestöllisiin aloitteisiin
 - Poliittisella aloitteella pyritään vaikuttamaan johonkin Keskustanuorten poliittiseen linjaan
 - Järjestöllisellä aloitteella pyritään vaikuttamaan järjestötoiminnan kehittämiseen

Aloite

Hyvän aloitteen piirteet

- Tiivis
 - Liian pitkä teksti hukuttaa pääviestin, liian lyhyt ei vakuuta.
- Asiapitoinen
 - Perustuu faktoihin ja välttää turhaa täytetekstiä.
- Hyvin argumentoitu
 - Lukija ymmärtää heti, miksi asia on tärkeä.
- Selkeä
 - Vaade on yksiselitteinen eikä tulkinnanvarainen.

Aloite

Rakenne

- Otsikko
 - Kuvaa aloitteen sisältöä ytimekkäästi.
- Johdanto
 - Mistä on kyse ja miksi asia on tärkeä.
- Perustelut
 - Mitä ongelmaa tai tarvetta aloite ratkaisee.
- Ehdotus
 - Selkeä ja tiivis vaade, mitä halutaan sen pohjalta päätettävän.

Aloite

Kuka, miten ja milloin aloitteita voi lähettää?

- Kuka: Aloitteita voivat keskustaperheessä laatia yhdistykset
 - Aloite tulee hyväksyä yhdistyksen tai sen hallituksen kokouksessa
- Miten ja milloin: Aloitteiden toimittamisen määräajat perustuvat yhdistyksen sääntöihin ja aloitteiden toimitustapa mainitaan yleensä virallisessa kokouskutsussa
 - Keskustanuorten valtuuskunnalle (1 kk ennen)
 - Keskustanuorten liittokokoukselle (1 kk ennen)
 - Keskustan puoluekokoukselle (3 kk ennen)
 - Aloitteita voi lisäksi toimittaa yhdistyksen hallitukselle
 - Keskustanuorten liittohallitukselle (järjestölliset, milloin tahansa)
 - Keskustan puoluehallitukselle (milloin tahansa)

Esimerkkejä hyvästä aloitteesta

87. Pirkanmaan Keskustanuoret: Kuukautissuojien verotus kuntoon

Kuukautis- ja inkontinenssisuojat ovat välttämättömyys menstruoiville ihmisille. Ne mahdollistavat muun muassa koulutuksen, työskentelyn ja ovat merkittävä mahdollisuus tasa-arvolle. Ainoa ongelma liittyy niiden hintaan. Kuukautissuojien hankinnasta kertyy elämän aikana merkittäviä sukupuolittuneita kustannuksia. Menstruoiva ihminen voi käyttää elämänsä aikana jopa 12 000 - 18 000 suojaa ja rahaa tähän voi kulua elämän aikana jopa useita tuhansia euroja. Myös erilaiset elämäntilanteet, kuten lasten saanti tai vanhuus vaikuttavat suojien kulutusmääriin.

Kuukautissuojien arvonlisävero on Suomessa tällä hetkellä normaali 24 %. Nämä tuotteet ovat kuitenkin verrattavissa esimerkiksi apteekissa myytäviin terveystuotteisiin, joiden arvonlisävero on 10 %.

Kuukautis- ja inkontinenssisuojien arvonlisävero tulee alentaa terveystuotteiden tasolle kymmeneen prosenttiin. Muutos helpottaa esimerkiksi tuotteiden hankintaa sekä keventää sukupuolitunutta kulurasitusta.

290. Suomen Keskustanaiset: Tilaa hybridieläkeläisille

Tutkimusten mukaan jopa 28 prosenttia eläkeläisistä, jotka eivät tee nyt työtä, on kiinnostunut työstä eläkkeen ohella. Kuitenkin monet siirtyvät työelämän lopussa suoraan eläkkeelle. Eläkkeelle siirtyminen on iso elämänmuutos, johon voi liittyä useita stressitekijöitä.

Työnantajien kannattaa hyödyntää eläköityvän työntekijän asiantuntemusta ja ottaa työntekijä mukaan uusien toimintamallien kehittämiseen. Tämä tuo työhön mielekkyyttä ja uusia tavoitteita. Työnantajan huomioidessa työntekijän yksilölliset vahvuudet ja tavoitteet sekä tarjoamalla erilaisia vaihtoehtoja elämäntilanteeseen ja työuran vaiheeseen, voidaan työuria jopa jatkaa esimerkiksi osa-aikaisen työn muodossa. Samalla vastataan monia eri aloja vaivaavaan työvoimapulaan.

Suomen Keskustanaiset vaatii Suomen Keskustaa toimiin, joilla tuetaan eläkeiän saavuttaneita jatkamaan työelämässä heidän niin halutessaan. Erityisesti monilla pienituloisilla eläkeläisillä esteeksi muodostuu eläkeläisen asumistuen ja työnteon yhdistäminen. Toinen työhalut leikkaava tekijä on kansaneläkeosuuden pienentyminen, jos työjakson jälkeen eläke uudelleen yhteen sovitetaan. Tällaiset kannustinloukut tulee korjata nopeasti.

Miksi aloite toimii?

- Keskeinen pointti on alustettu hyvin ensimmäisessä kappaleessa
- Toisessa tai kolmannessa kappaleessa on tuotu esiin syy, miksi aloite tulee hyväksyä
- Viimeisessä kappaleessa vaade kiteytetään napakasti

Esimerkkejä heikosta aloitteesta

32. Keskustanaisten Rovaniemen paikallisyhdistys: Keskusta-aktiiveille oma mobiilisovellus

Nuorten saamista puolue toimintaan mukaan voisi tukea puolueaktiivien oma Keskusta-sovellus. Ajantasainen tieto, yhteystiedot, yhteyshenkilöt, uusimmat tiedotteet ja uutiset jne. löytyisivät yhden mobiilisovelluksen alta. Tämä olisi hyvä työväline internetsivujen rinnalle. Ehkä tulevaisuudessa kenttäväen mielipiteitä voisi nopeaa mitata tämän sovelluksen kautta.

16. Helsingin Keskustanuoret: Keskustanuorten rahoitus samalle tasolle kuin Keskustaopiskelijoilla

Nykytilassa puolue rahoittaa Keskustaopiskelijoita kaksi kertaa enemmän kuin Keskustanuoria. Tilanteessa, jossa nuorisokannatus on hälyttävän alhaalla ja jäsenmäärä supistuu, olisi tärkeää panostaa Keskustanuorten edellytyksiin tehdä arvokasta työtä aatteen eteen. Aloite vaatii nostamaan Keskustanuorten rahoituksen Keskustaopiskelijoiden rahoituksen tasolle.

Miksi aloite ei toimi?

- Aloite on jätetty niin lyhyeksi, ettei siinä ole ehditty perustella selkeästi syitä vaateelle
- Aloitteen tarvetta ei ole tarkasteltu kunnolla, ja sen vaatimia toimenpiteitä ja seurauksia avattu

Kannanotto

Mikä on kannanotto?

- Kannanotto on järjestön, ryhmän tai joskus myös yksilön julkinen kannan ilmaus johonkin ajankohtaiseen asiaan.
- Kannanoton tavoitteena on vaikuttaa keskusteluun, mediaan ja yleiseen mielipiteeseen.

Kannanotto

Milloin kannanottoa käytetään?

- Kun halutaan ottaa nopeasti kantaa päivänpolttavaan aiheeseen.
- Kun halutaan nostaa esiin aihe, joka ei ole vielä saanut tarpeeksi huomiota.
- Kun halutaan korostaa yhteisön arvoja tai linjauksia.

Kannanotto

Hyvän kannanoton piirteet

- Ajankohtaisuus
 - Reagoi siihen, mistä puhutaan juuri nyt.
- Yhteistyö
 - Yhteiset kannanotot muiden toimijoiden kanssa vahvistavat näkyvyyttä.
- Rakenne
 - Tiivis ja koukuttava avaus.
 - Faktoihin nojaavat perustelut, joita tukevat mielipiteet tai sitaatit.
 - Selkeä loppuyhteenvedo ja vaatimus.

Mielipidekirjoitus

Mikä on mielipidekirjoitus?

- Mielipidekirjoitus on yksilön tai ryhmän puheenvuoro julkisessa keskustelussa. Sen voi julkaista esimerkiksi sanomalehdessä, verkkosivuilla tai sosiaalisessa mediassa.

Mielipidekirjoitus

Milloin käytetään?

- Kun halutaan osallistua keskusteluun ja tuoda esiin oma näkökulma.
- Kun halutaan tehdä jokin ongelma tai epäkohta näkyväksi suurelle yleisölle.
- Kun halutaan antaa kasvot jollekin asialle – mielipidekirjoituksissa henkilökohtainen näkökulma on sallittu.

Mielipidekirjoitus

Hyvän mielipidekirjoituksen piirteet

- Lyhyt ja ytimekäs
- Selkeä viesti
- Perusteltu
- Rakenteeltaan toimiva
 - Alku: Koukku tai kiinnostusta herättävä havainto
 - Keskiosa: Perustelut
 - Loppu: Selkeä kanta ja mahdollinen ehdotus
- Mielipidekirjoitus toimii parhaiten, kun se herättää tunteita ja keskustelua, mutta säilyttää asiallisen sävyn

Vinkkejä kirjoittamiseen

- Tunnista kohderyhmä, jolle kirjoitus tehdään
- Pidä pääviesti kirkkaana, älä rönsyile liikaa
- Järjestä teksti loogisesti ja selkeästi
- Käytä konkreettisia esimerkkejä havainnollistamaan
- Pidä teksti riittävän tiiviinä

Eli mitä kannattaa muistaa tekstilajeista?

- Aloite: Vaikuttaa päätöksiin tai kantoihin organisaation sisällä. Edellyttää selkeän ja perustellun vaateen
- Kannanotto: tuo näkyvyyttä ja reagoi ajankohtaisiin aiheisiin
- Mielipidekirjoitus: osallistuu keskusteluun tai tekee uuden keskustelun avauksen henkilökohtaisemmalla otteella

Kaikkien tekstien onnistumisen avaimia ovat selkeys, perustelut ja kohderyhmän huomiointi!